

[Ragnhild Andersen.]

Hr. Elgaards Eksekutivkomité end ikke har tilladt, at Udtrykket „Indenrigsminister“ er blevet ændret til: „Ministeren for Byggeri og Boligvæsen“. Det er maaske Udtryk for, at Venstre endnu ikke har anerkendt Oprettelsen af Boligministeriet.

I sit Lejelovsforslag havde den højtærede Boligminister stillet Forslag om, at Fremlejenævnene fremtidig skulde have Adgang til af egen Drift at foretage Nedsættelse af Misforholdslejer, og i Bemærkningerne kunde man læse, at denne Beføjelse var nødvendig, naar Ministerens Værelselov blev gennemført, men ogsaa denne Ændring er raderet ud af Lejeloven, som den foreligger i Dag. Jeg ved ikke, om man heraf kan udlede noget om Udsigterne for Ministerens Værelselov, men godt lover det ikke. Ganske vist ved jeg udmærket, at denne lille Ændring til Lejeloven ogsaa blev fremsat i Februar som Lovforslag Nr. 58, men i Bemærkningerne til Lovforslag Nr. 164, Lejeloven, erklæres det, at Forslaget fra Februar er bortfaldet, men dette faar vi formodentlig Klarhed over i Løbet af nogle Dage. Jeg synes blot, at ogsaa dette Punkt er symptomatisk for den Virksomhed, den højtærede Minister har udfoldet i disse Sager. I Almindelighed regner man det dog for en smuk og prisværdig Egenskab, at en Fader forsvarer sine egne Børn mod tilintetgørende Angreb.

I det Ændringsforslag til Lejeloven, som jeg har stillet her ved anden Behandling, er Hovedhjørnestenen, at 1939-Grænsen mellem gammelt og nyt Byggeri slettes. Hvad dette nærmere betyder, gaar jeg ud fra, at ærede Medlemmer efterhaanden er klar over, men i de seneste Dage er der fremkommet yderligere Eksempler paa, hvad den nuværende Bestemmelse kan misbruges til, Eksempler, som understreger, at det vil være ganske uforsvarligt, om Rigsdagen ikke nu og øjeblikkelig kommer Indehaverne af de ca. 60 000 Lejligheder, der er taget i Brug efter 1939, til Hjælp og forhindrer, at de under den herskende Bolignød stadig skal være prisgivet Grundejernes Krav om Lejeforhøjelse. Ændringen lader sig jo gennemføre overordentlig let. Det hele kan gøres ved, at Lejelovsbekendtgørelse Nr. 347 af 6. September 1947 sættes ud af Kraft. To Aar i Træk, i 1946 og 1947, har Socialdemokratiet udtalt sig for, at denne 1939-Grænse bør slettes. Det radikale Venstre har aldrig her i Salen udtalt sig derimod. Jeg maa hævde, at der foreligger politiske Betingelser for, at dette store Fremskridt i Lejeloven kan naas i Dag, hvis man blot

gør sig den Ulejlighed sagligt at drøfte Tingene. Udvalget har ikke gjort sig den Ulejlighed. Jeg forstaar ikke, at man mener, at vi fremdeles skal skyde dette Problem fra os og her i denne Sal Aar efter Aar, 1945, 1946, 1947, 1948, staa op og sige, at vi er enige i, at Lejerne i det nye Byggeri skal ind under Beskyttelsen, men lad os tale om det i en Kommission, eller som det hedder nu, lad Embedsmændene tale om det i en Kommission. Det forekommer mig, at Rigsdagen i de sidste Uger, og ligeledes i de Dage, vi har tilbage, har gabet og vil komme til at gabe over Problemer, der er af lige saa stor Rækkevidde baade i økonomisk og social Henseende.

Igennem de sidste Maaneder har adskillige Udlejere i Forventning om Lovgivningsmagtens Indgriben ved den nu foregaaende Revision forceret deres Forlangender om Lejeforhøjelse. Alene efter at denne Sag var til første Behandling, er der for Offentligheden fremkommet skrappe Vidnesbyrd om de Vilkaar, Lejerne i det nye Byggeri lever under. Det drejer sig f. Eks. om 120 Lejere i Komplekset „Haandværkerhaven“ ved Tuborgvej i København. De er alle blevet stillet over for Valget mellem en Opsigelse eller at gaa ind paa en Lejeforhøjelse paa ikke mindre end 20 pCt. Bevares, Lejerne har deres Frihed til at vælge; de har Lov til at vælge at blive sat paa Gaden den 1. August, men Udfaldet paa Sagen bliver vel nok, at „Haandværkerhaven“, bag hvilken staaar Haandværkerforeningens Stiftelse „Alderstrøst“, faar sin Lejeforhøjelse. En 1 Værelses Lejlighed stiger fra 64 til 76 Kr., en 2 Værelses Lejlighed fra 70 til 84 Kr. De 120 Lejere skal tilsammen af med 18 000 Kr. Da Ejendomsskylden er ca. 1 Mill. Kr., hvoraf en Fjerdedel er Egenkapital, kan man beregne, at Forrentningen kommer op paa 13 pCt. eller derover, hvilket vistnok maa siges at være særdeles nydeligt i Betragtning af, at den almindelige Formuerente ligger omkring 5 pCt.

Et andet Eksempel. I „Social-Demokraten“ for i Forgaars kunde man læse et Læserbrev, der fortalte, at en Familie med 5 Børn i Lørdags blev sat paa Gaden i Søborg. Her var ogsaa Tale om et nyt Hus. Lejerne havde boet der i 6 Aar, altsaa i to 3-aarige Perioder; den sidste var nu udløbet, og Ejeren kunde derfor uden Begrundelse opsiges Lejeren, da han skulde bruge Lejligheden til en bekendt. I Stedet for de 7, der blev sat paa Gaden, kom der en Familie med eet Barn ind i de 4 Værelser.

Det kan ikke være den højtærede Boligminister og dette høje Ting ubekendt, at